

İDARE

Dahiliye Vekâletinin Aylık Mecmuası

Yıl: 11

Ağustos 1938

Sayı:125

RESMÎ KISIM

	Sahife
Tayinler, Takdirnameler.	661
Kıdem durumuna itirazlar	668
Kanunlar	669
Çalışma raporları	671
Tamimler	673
Emekli ve öksüzler maaş tahsis listesi	694

Cumhuriyet Matbaası — İstanbul

1938

Tayinler, Takdirnameler

KARARNAME

Açık olan Çankaya kaymakamlığına Üsküdar kaymakamı Lûtfi Aksoy'un, Üsküdar kaymakamlığına Karamürsel kaymakamı İhsan Ünal'ın, Karamürsel kaymakamlığına eski Ayvacık kaymakamı Kemâl Sonadın, Seydişehir kaymakamlığına Avanos kaymakamı Vehbi Güneş'in, Kâhta kaymakamlığına eski Daday kaymakamı Sırrı Yılmazda, Kelkit kaymakamlığına Davutlar nahiyesi Müdürü hukuk mezunu Mustafa Çakal'ın, Yıldızeli kaymakamlığına Ankara maiyet memuru hukuk mezunu Hilmi Tunçel'in, Ilgaz kaymakamlığına Bursa maiyet memuru Agâh Ehuzan'ın, Balâ kaymakamlığına mahallî İdareler Umum Müdürlüğü memurlarından hukuk mezunu Nafi Akınay'ın Çorlu kaymakamlığına Bafra kaymakamı Nedim Aker'in Balya kaymakamlığına Ilgın kaymakamı Bedri İlhan'ın Bafra kaymakamlığına Kaş kaymakamı Sadi Çıdadın, Kulp kaymakamlığına eski Nahiye Müdürlerinden hukuk mezunu Cevdet Anday'ın, Edremit kaymakamlığına İstanbul maiyet memuru Şadan Altınok'un, Cihanbeyli kaymakamlığına Şavşat kaymakamı Hüseyin Çıtak'ın, Şavşat kaymakamlığına Seyitgazi kaymakamı Süreyya Esenkan'ın, Daday kaymakamlığına Acıpayan kaymakamı Recep Aydın'ın, Baykan kaymakamlığına Bozkır kaymakamı Edip Ergün'ün, Kozluk kaymakamlığına Çumra kaymakamı Hamza Kişioğlunun, Varto kaymakamlığına Tefenni kaymakamı Müştak

Diğerman'ın, İnebolu kaymakamlığına Yenice kaymakamı Hamdi Sönmez'in, Gerze kaymakamlığına inebolu kaymakamı Şemseddin Akan'ın, Bor kaymakamlığına Oltu kaymakamı Niyazi Ülkü'nün, Oltu kaymakamlığına Gümüşhacıköy kaymakamı Fehmi Kayar'ın naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

29/Temmuz/1938

KARARNAME

Açık olan üçüncü sınıf mülkiye müfettişliğine Edremit kaymakamı Ömer Bedrettin Gökbelenin, tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

29/Temmuz/1938

Açık olan Muş mektupçuluğuna Afyonkarahisar mektupçusu Aziz Üçok'un, Kars mektupçuluğuna Uluborlu kaymakamı Sadi Sevinçan'ın, Van mektupçuluğuna Ulukışla kaymakamı Faik Tunçakoğlunun, Bitlis mektupçuluğuna Lâdik eski kaymakamı Osman Nuri Aslan'ın, Hakkâri mektupçuluğuna Emirdağ kaymakamı Hüseyin Papuçcuoğlunun naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

29/Temmuz/1938

Açık olan Vilâyetler İdaresi umum müdürlüğü Levazım müdürlüğüne Vezirköprü kaymakam: İhsan Gürel'in tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

29/Temmuz/1938

Görülen idari lüzum üzerine Finike kaymakamı Kadri Özkazanc'ın vekâlet emrine alınması tensip edilmiştir. Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

29/Temmuz/1938

Bursa umuru hukukiye müdürlüğüne Varto kaymakamı Vedat Özdeş'in tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

29/Temmuz/1938

Açık olan Konya vilâyeti idare hey'eti azalığına Eğil kaymakamı Vahip Uzer'in tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

16/Ağustos/1938

Kastamonu vali muavini Abdülkadir Keskin'in Diyarbakır vali muavinliğine, Diyarbakır vali muavini Ali Rıza Tarhan'ın Konya vali muavinliğine, Konya vali muavini Feridun Çayır'ın Kastamonu vali muavinliğine tayini tensip kılınmıştır.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

5/Ağustos/1938

Üçüncü sınıf mülkiye müfettişliğine Turgutlu kaymakamı Adil Özelçi'nin tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

16/Ağustos/1938

Manavgat kaymakamlığına Gölköy kaymakamı A. Rıza Köstepen'in, Çumra kaymakamlığına maiyet memuru Feyzi Cöngerin, Tosya kaymakamlığına Bulanık kaymakamı Şahap Oral'ın, Bulanık kaymakamlığına Mucur kaymakamı Cemil Sarutun, Çorlu kaymakamlığına Bor kaymakamı Niyazi Ülkünün, Bor kaymakamlığına Beytüşşebap kaymakamı Eşref Aygünün, Beytüşşebap kaymakamlığına Ürgüp kaymakamı Necmi Kalaşlar'ın, Erbaa kaymakamlığına Çorlu kaymakamı Nedim Aker'in, İskilip kaymakamlığına Darende kaymakamı Memduh Payzenin Turgutlu kaymakamlığına Kırkağaç kaymakamı Selâhattin Kıpçak'ın, Kırkağaç kaymakamlığına Geyve kaymakamı Hamdi Kalcının, İnebolu kaymakamlığın Pınarbaşı kaymakamı Faik Türegün'ün, naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir .

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

16/Ağustos/1938

Trakya umumî müfettişliği evrak müdürlüğüne İnebolu kaymakamı Hamdi Sönmez'in tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

16/Ağustos/1938

Kars vilâyeti vali muavinliğine Seferihisar kaymakamı Şerif Eper'in, Mardin vilâyeti vali muavinliğine Andirin kaymakamı Sırrı Aras'm tayinleri tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

16/Ağustos/1938

Takdirname ile taltif edilen kaymakamlar

Iğdır kaymakamı İhsan
Olgun

Pamuk tarım ve satış kooperatifleri-
: nin teşekkül ve kalkınmasında çok
alâkadar olup kıymetli vazifeler
gördüğünden dolayı Kars vilâyetince
takdir edilmiştir.

Kağızman kaymakamı
Kâni Deprem

Kağızmandaki memuriyeti esnasında
belediye işlerimi, kaymakamlık öde-
vine hâlel gelmemek şartile ifâ
ederek belediye varidatının geçen
senelere nisbeten fazla miktarda
arttığı ve şehire su isalesinde büyük
hizmetler ifâ ettiği gibi halen de
kasabanın imar ve yükselişi yolunda
kıymetli mesai sarf etmesinden
dolayı Kars vilâyetince takdir
edilmiştir.

Fethiye kaymakamı Ah-
met Kızılışık

Genel Kurmay başkanı Mareşal Fev-
: zi Çakmağın seyyahatleri esnasında
kendilerini memnun edecek şekilde
yolların yapılmasında gösterdiği
gayret ve faa-

Marmaris kaymakamı Şefik Erol :	Genel kurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmağın seyyahatleri esnasında kendilerini memnun edecek şekilde yolların yapılmasında gösterdiği gayret ve faaliyetten dolayı Muğla vilâyetince takdir edilmiştir.
Korkuteli kaymakamı Sait Yüce	Köy yollarının yapılmasındaki gayretinden ötürü Antalya vilâyetince takdir edilmiştir.
Aşkale kaymakamı Esat Onat:	Umumî zirata işlerinde ve keza kollektif fidanlığını kurutmada gösterdiği faaliyetten dolayı Erzurum vilâyetince takdir edilmiştir.

Takdirname ile taltif edilen nahiye müdürleri

Köyceğiz kaymakam vekili Dalaman nahiye müdürü Hamdi Akçan :	Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak'ın seyyahatleri esnasında kendilerini memnun edecek şekilde yolların yapılmasında gösterdiği gayret ve faaliyetten dolayı Muğla vilâyetince takdir edilmiştir.
Kökova nahiye müdürü Ziya Kürtcebe	Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak'ın seyyahatleri esnasında kendilerini memnun edecek şekilde yolların yapılmasında gösterdiği gayret ve faaliyetten dolayı Muğla vilâyetince takdir edilmiştir.

Yatağan nahiye müdürü
Tevfik Balemir

Kızılcadağ nahiye müdü-
rü Süleyman Ersen

Kalkan nahiye müdürü
Ramiz Coşkun

Genel Kurmay Başkanı Mareşal
: Fevzi Çakmak'ın seyyahacieri es-
nasında kendilerini memnun edecek
şekilde yolların yapılmasında gös-
terdiği gayret ve faaliyetten dolayı
Muğla vilâyetince takdir edilmiştir.

Köy yollarının yapılmasındaki gay-
: retinden dolayı Antalya vilâyetince
takdir edilmiştir.

Köy yollarının yapılmasındaki
: gayretinden dolayı Antalya vilaye-
tince takdir edilmiştir.

Kıdem durumuna itirazlar

Şebinkarahisar kaymakamı Nuri Güven :

Daha evvel kıdemden kendisinin dununda bulunan Şarkışla kaymakamı Hikmet Ece, Eşme kaymakamı Kemal Özalp, İznik kaymakamı Muhsin Doğu ve Suruç kaymakamı Rifat Göknel'in kendisine takaddüm etmiş olmalarından bahsile itirazda bulunması üzerine yapılan incelemede;

İsimleri yazılı kaymakamlar her ne kadar 935 yılında memurin kanununun 25 ve 37 inci maddeleri mucibince birer sene kıdem zammı almışlarsa da o tarihte Vekâlet emrinde bulunan Nuri Güven'in de kıdem durumunu muhafaza edeceğine ve Vekâlet emrine alındığı tarihte Ardahan kaymakamlığındaki hizmetinin iki sene on ay yirmi güne baliğ bulunmuş olmasına göre mumaileyhin itiraz vakii yerinde görülmele kıdem tablosunda gereken tashihat yapılmıştır.

Kanunlar

Muvazene Vergisi Kanununda bazı değişiklikler yapılmasına dair kanun

Kanun No: 3404

Kabul tarihi: 25/5/1938

Neşri tarihi: 28/5/1938

Madde 1 — 26/5/1932 tarih ve 1980 sayılı Muvazene Vergisi Kanununun birinci maddesinin 5 numaralı fıkrası aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir:

5 - Bir ay içinde her ne unvan ile olursa olsun aldıkları paraların mecmuu kazanç, İktisadî buhran ve muvazene vergileri indirildikten sonra 20 lira ve ondan aşığı düşenlerin istihkakları ve 80 kuruşa kadar işçi gündeliklerde 120 kuruşa kadar olan gündeliklerin 80 kuruşu bu vergiden müstesnadır.

Hem gündelik hem maktu ücretle çalışanların bir ay içinde gündelik ve maktu ücret olarak aldıkları paraların yekûnu kazanç, iktisadi buhran ve muvazene vergileri indirildikten sonra 20 lira ve ondan aşığı düşenlerin istihkakları dahi bu vergiden muafır. Muhtelif cihetlerden gündeliği olanların muafiyetten istifadelerinde gündeliklerinin mecmuu nazarı dikkate alınır.

Madde 2 — Aynı kanunun 2inci maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Muvazene vergisi, istihkak ve tediyelerden kazanç ve iktisadi buhran vergileri çıkarıldıktan sonra kalanediye miktarından (% 8) nisbetinde alınır.

Madde 3 — Aynı kanunun 10 uncu maddesinde yazılı müddet 1 haziran 193 tarihinden itibaren bir sene daha uzatılmıştır.

Madde 4 — 2174 sayılı ve 8/5/1933 tarihli kanun kaldırılmıştır.

Muvakkat Madde — Zat maaşı sahihleri haricinde kalan hizmet erbabından, kazanç ve buhran vergileri çıktıktan sonra aylık istihkakı yirmi lirayı geçmeyenlerden bu kanunun meriyeti tarihine kadar alınmamış olan muvazene vergileri alınmaz.

Madde 5 — Bu kanun 1 haziran 1938 tarihinden muteberdir.

Madde 6 — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

26/5/1938

Çalışma raporları

Nüfus Umum Müdürlüğü

Yüksek Vekâlete

Temmuz/938 ayı içinde Umum Müdürlüğümüze muhtelif Vekâletlerle Vilâyetlerden (2108) evrak gelmiş, hu evraktan (116) sı birinci, (447) si ikinci, (904) ü üçüncü, (640) ı dördüncü şubeye verilmiştir.

Birinci Şube : Tesellüm eylemiş olduğu evraktan (102) adedinin muamelesini tamamlamış ve (14) adedini muameleden müstağni görerek hıfız etmiştir.

İkinci Şube : Temmuz ayı içinde tesellüm eylediği (447), Haziran ayından devrelediği (132) ve diğer şubelerden gönderilen (20) evrakla birlikte cem'an (599) evraktan 402) adedinin muamelesini intaç ve (88) adedini muameleden müstağni görerek hıfız etmiş ve (109) adedinin de bir kısmı imzada ve bir kısmı ayın son günü gelmiş bulunması dolayısıyla muamelesi ikmal edilemediğinden Ağustos/938 ayına devrolunmuştur.

Bunlardan başka yeni tabettirilmiş olan nüfus klavuzları bu ay içinde Vekâletlere ve Umumî Müfettişliklerle Vekâlet Dairelerine tevdi edilmiştir.

Üçüncü Şube : Tevdi edilen (904) ve geçen aydan devrolunan (211) evrak ile birlikte cem'an (1115) evraktan (666 adedinin muamelesini tamamlamış ve (219) adedi Başvekâlete arzedilmiş olup gelecek karara beklemekte ve (230; adedi incelenmek üzere Ağustos/938 ayma devrolunmuştur.

Bu şubece bu ay içinde bunlardan başka (295) kişinin yurttaşlıktan çıkarılma muameleleri ikmal ve intaç edilmiş

ve (16) sının ela tabiiyet durumları tetkik olunarak haklarında gereken kararlar verilmiştir.

Dördüncü Şube : Tevdi edilen (640) diğer şubelerden gönderilen (33) ve geçen aydan devrolunan (67) evrakla birlikte cem'an (740) evraktan (621) adedinin muamelesini ikmal ve intaç etmiş (81) adedini muameleden müstağni görerek hıfzetmiş ve (38) adedi üzerinde inceleme yapmak üzere Ağustos/938 ayma devreylemiştir.

Bunlardan başka bu şubece Temmuz/938 ayı içinde; yapılan işlerin başlıcaları şunlardır:

A— Sason yasak bölgesinden yeniden (1500) kişinin nakli için alınan kararnamenin tatbikına devam olunmuş ve iki evde (25) nüfusun Diyarbakırdan Yozgat ve Bilecik Vilâyetlerine nakilleri için Vekiller Hey'etinden ayrıca bir kararname istihsal olunmuştur .

B — Seyhan ve İçel vilâyetleri kültür ocaklarının zarurî masraflarına karşılık tutulmak üzere 938 yılı bütçemizin 400 cü faslına mevzu tahsisattan 30000 liranın Parti Genel Merkezi emrine verilmesinin karara bağlanması Yüksek Başvekâlete arzedilmiştir.

Saygılarımla arzederim.

Tamimler

Mahallî idareler Umum Müdürlüğü

Sayı : 7420/1-1-2

Gün : 28/7/38

Vilâyetine

31/12/937 tarih ve 11069 sayılı tamime ektir :

1938 de açılacak Arsiulusal İzmir Fuarının geçen yıllara nisbetle daha zengin ve verimli olabilmesi için ticaret ve sanayi odalarile ticaret ve san'at erbabının daha vasi mikyasta fuara iştiraklerinin temini maksadile belediye ve hususî idare bütçelerine tahsisat konması, yolundaki tamimin bazı vilâyetlerce (bu tahsisatın doğrudan doğruya fuar komitesi emrine gönderileceği şeklinde telâkki edildiği anlaşılmıştır. Tamimin gayesi fuara iştirâk edecek olan mahallî sanayi ve ticaret erbabının iştiraklerini teshil için lüzumu halinde bunlara yardım yapılmasından ibarettir. Mahaza bu da kat'î ve mecburî mahiyette olmayıp mahallî imkânlarla mukayyet bulunduğundan gelirleri kanuni vazifelerini güçlûkle temin edebilen vilâyetlerin belediye ve hususî idare bütçelerinden bu iş için yardım tahsisatı ayırması muvafık değildir.

Keyfiyet Başvekâlet yüksek makamının 18/6/938 tarih ve 6/2650 sayılı emirlerde de teyit edilmiştir. Tamimen tebliğ olunur.

M. İ. U. M.**Sayı : 7421/1-1-2****Gün : 28/7/38**

Vilâyetine

Bazı vilâyet hususî idarelerinde ayniyat makbuzu kullanılmamakta olduğu anlaşıldığından kanuna aykırı olan bu vaziyetin İslahı hakkında Divanı Muhasebat Reisliğinden alınan yazının bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bundan böyle gerek nakden ve gerek aynen vukubulacak bilûmum ahz ve kabız muamelelerinin makbuz mukabilinde yapılması ehemmiyetle tamimen rica olunur.

Divanı muhasebatın 134001/2071 sayılı ve 27/5/938 t. li yazısı suretidir.

Muntazam borçlar muhasibliğinin 935 senesi idare hesabının divanca yapılan muhakemesinde :

Artvin idarei hususiyesi namına gönderilen tahvilin makbuz mukabilinde verilmesi lâzımgelirken idarei hususiye memurunun imzasile verildiği görülerek sebebinin beyanı hakkında vaki istizaha, kaza idarei hususiyelerinde ayniyat makbuzu istimal edilmemesinden bizarrur memurun imza ve mühürü resmisini havi senet mukabilinde verildiği cevabında bulunulduğu anlaşılmıştır.

Bilmünasebe tetkik edilen diğer bazı hususî idarelerde de ayniyat makbuzu istimal edilmemekte olduğu görüldüğünden cari usul ve mevzuata aykırı olan bu şekli muamelenin men'î devamı ve badema gerek nakden ve gerekse aynen bilûmum ahz ve kabız muamelâtının mutlaka makbuz mukabilinde yapılmasının temin buyrulması 4 üncü idare kararile rica olunur.

Öz :

Millî eraziden köy namına alınacak tarla ve emvali yerler Hk.

M. İ. U. M.

Sayı : 7620 1-1-2

Gün : 5/8/38

Vilâyetine

9/6/938 gün ve 926/2-1-2 sayılı tamime ektir.

1 — Salma yükünü hafifletmek için köyler manevî şahsiyeti adına tesis ve tapuya bağlanması esbabının temini bildirilen bahçe ve tarlalar için, 2490 sayılı kanunun 66 inci maddesine tevfikân kıymet takdiri suretile millî araziden de istifade edilebileceği hakkında Maliye Vekâletinden alınan 2.1/6/938 gün ve bütçe ve malî kontrol U. Ş. 2 15170/71-5387 .sayılı cevabî yazı örneği ilişik olarak gönderilmiştir. Sınırları içinde müsait millî arazi bulunan köylerin bu kanun hükümlerinden istifade suretile örnek tarla, bağ, bahçe, fidanlık gibi hususata ait ihtiyaçların temin etmeleri için gereken tedbirlerin alınması.

2 — Muhtelif kanun ve muahedelerle Devlete intikal etmiş olan veya Türk mübadillerin istihkakları bakiyelerine karşılık tutulmuş bulunan rumlardan metrük arazi ve çiftlikler; içinde veya civarında toprağa muhtaç ziraat erbabına 4/7/938 gün ve 8455 sayılı kararname ile onaylanan tevzii arazi talimatnamesine göre tevzi edilebileceğinden bu arada talimatnamenin 5 inci maddesi hükümlerinden istifade edilmek suretiyle mer'a, harman yeri, mektep ve benzeri gibi köyün umumî ihtiyaç ve menfaatına tahsisi icabeden yerlerin de köy manevî şahsiyeti adına tefriki temin ve tescili esbabının istikmal buyrulması ve keyfiyetin buna göre bütün köy idarelerine tebliği rica olunur.

3 — Cevaben Bingöl vilâyetine, tamimen diğer vilâyetlere ve umumî müfettişliklere yazılmıştır.

Maliye Vekâletinin 21/6/938 gün ve bütçe ve mali kontrol U. M. Ş. 2 13170/71.3387 sayılı yazıcı örneğidir.

Öz :

Köy şahsiyeti maneviyesinin 2490 saydı kanununun 66 ıncı maddesinden istifade edeceği Hk.

Dahiliye Vekâletine

Mahallî İdareler Umum Müdürlüğü köy şubesi müdürlüğü sözü ile gelen 4/4/933 tarihli ve 2663/4-1-2 sayılı tezkereleri karşılığdır.

2490 sayılı kanununun 66 ıncı maddesindeki resmî daire ve müessese tabirinin umumiyet ve mutlakiyetine nazaran., âmmе hizmeti gören ve idare teşkilâtında kendisine hükmî şahsiyet tanınmış olan köylerin de bu madde hükmünden istifade etmesi lâzım geleceği yolundaki mütalâalarına Vekâletimce de iştirâk edilmekte olduğunu arzeylerim.

M. İ. U. M.

Sayı : 8133/1-1-2

Günü : 13/8/938

Vilâyetine

3450 sayılı kanunla devlet uhdesine olanlar gibi belediye ve idarei hususiyelerin tasarruflarında bulunan mukataalı ve icareli yerlerden irat getirmiyenlerin de iki ta rafça seçilerek birer ehli hibre marifetile kıymetlendirilmesi ve kanunda kabul edilen müddet içinde defterlerinin verilmesi muktazi olup devlete ait yerler için Maliye Vekâletinden defterdarlıklara icabeden tebliğat yapılmış olduğundan hususî idare ve belediyelere ait yerler için de kanun hükümlerinin vâktime icrası Bayvekâletin 22/7/938 tarihli ve 6/3109 sayılı yazısile emir buyrulmaktadır.

Gereğinin ona göre yapılması tamimen tebliğ olunur.

M. İ. U. M.

Sayı : 8134/1-1-2

Günü : 13/8/38

Vilâyetine

Hususî idarelerle belediyelere ait vergilerin ne suretle' terkin edileceğine dair olan Divanı Muhasebat Reisliğinin 16/7/938 T. li ve 136352/3220 sayılı yazısı aynen aşağıya çıkarılmıştır.

Gereğine göre muamele yapılması tamimen tebliğ ve rica olunur.

Hususî idarelere ait vergilerin terkin muamelesinin umumî meclislerin kararı ve yüksek vekâletlerinin tasvibi ile ve belediyelere ait vergilerin de belediyeler muhasebe usulü nizamnamesinin 5 inci maddesi mucibince doğrudan doğruya belediye meclislerince ifası muvafık olacağı yolundaki mütalâaları Divanca da muvafık görülmüş olduğundan o suretle muamele ifasının bir an evvel alâkadarlara tebliği ile eski bakayanın terkinini kaydının temin buyrulmasını umumî hey'et kararile ve saygılarımla arzederim.

M. İ. U. M.

Sayı ; 8135/1-1-2

Gün : 13/8/38

Vilâyetine

16/7/938 tarihli ve 7031/1-1-2 sayılı tamimle bildirildiği üzere vilâyet hususî idarelerince Belediyeler Bankasına gönderilecek iştirâk hisselerinin İş Bankası bulunan yerlerde bu bankalar vasıtasile İş Bankası bulunmayan yerlerde de Ziraat Bankası vasıtasile gönderilmesi tamimen tebliğ ve rica olunur.

Seferberlik Müdürlüğü

Sayı : 871

Gün : 8/8/938

Vilâyetine

1 — Altı ayda bir yollanan havaya karşı korunma komisyonları çalışma raporları, hemen ekseriyetle bir evvelki raporun aynı olduğundan aynı şeylerin tekrarı, beyhude mesai ve zaman sarfını mucip olduğundan fayda yerine zarar tevhit etmektedir.

2 — Bundan sonra gönderilecek raporlarda eskiden yapılan işler tekrarlanmıyarak, yalnız yenisinin bildiril-

mesini ve şayet yeni bir şey yoksa (evvelki gün ve sayılı raporun aynıdır yeni bir şey yoktur) diye kaydedilmesi kâfidir. Ona göre yapılmasını dilerim.

3 — U. Müfettişliklere ve vilâyetlere yazılmıştır.

Sfb. M.

Sayı : 890

Gün : 27/8/938

Vilâyetine

20/5/938 gün ve Şef. Md. 456 sayılı tamime ektir.

1 — Millî Müdafaa Vekâletinden alınan bir yazıda aşağıdaki hususlar bildirilmektedir:

a — Memleket müdafaasının esası, ordunun çabuk ve muntazam seferber olmasına ve bu husustaki muvaffakiyetin sırrı da ordunun sefer unsurlarını teşkil edecek ihtiyat subay ve eratın yerlerinin devamlı olarak takibine ve bilinmesine bağlıdır.

b — İhtiyat eratının yoklanması hakkında, askerlik kanununun 33 üncü maddesinde sıralanan işlerin intizam ve mükemmeliyetle cereyan ve intacı elzemdir. Bu da ancak bilgili ve becerikli ve askerî bakımdan deruhte edilen mesuliyeti takdir kabiliyetinde bulunan mahalle mümessillerinin ve ihtiyar heyetlerinin yoklamayı yapacak

askerî makamlara, ciddî yardımları ile kabul olabildiği halde köylerdeki ihtiyar heyetleri ekseriyetle bu vazifeleri lâıyık veçhile yapacak kudrette değildirlir. Keza büyük şehirlerdeki mahalle mümessilleri de mahallelerdeki değışiklikleri ve mahalle sakinlerini kamilen tanıyarak bunların her türlü hareketlerinden bilgi sahibi bulunmamaktadırlar. Hattâ bir mahallenin mümessili, başka mahallede sakin olup asıl kendi mahallesinden uzak kaldığı da vakidir.

c — Buna binaen bundan sonra seçilecek mahalle mümessilleri ve köy muhtar ve ihtiyar heyetlerinin, çevrelerini ve ahalisini iyi tanıyan, becerikli ve askerî ödevlerini kusursuz yapmağa kabiliyetli kimselerden seçilmesine önem verilmelidir.

d — Büyük şehirlerde mahalle isimleri bir defaya mahsus olmak üzere süratle tesbit edilerek bundan sonra değışiklikler yapılmaması icap eder.

2 — Birinci maddede (a, b, c, d) fıkraları icaplarının ehemmiyetle takip ve teminini ve kat'î ve muvakkat yer değıştirmelerde resmî muamele yapılarak sicille kaydedilmesi hakkında nüfus kanununun 37 ve 38 inci maddeleri tatbikatına son derece itina edilerek yapılacak kayıtlardan askerlik şubelerinin haberdar edilmesini ve belediye kanununun (8) inci maddesinin mahalle isimlerinin değıştirilmesine dair hükümlerinin tatbikatından askerlik işlerine tesirleri bakımından çok hassas davranılmasını önemle dilerim.

3 — Umumî müfettişliklere ve vilâyetlere ve bilgi olarak G. K. başkanlığına ve M. M. V. arz edilmiştir.

Sfb. M.**Öz :**

Köy muhtarları, ve mahalle mümessillerini askerlik isleri bakımından ödevleri H:

Sayı : 456

Gün : 20/5/938

Vilâyetine

1 — Bazı mahalle mümessilleriyle köy muhtarlarının (askerlik kanunu) nun emrettiği ödevleri yapmadıkları ve böylelerinin cezalandırılması Millî Müdafaa Vekâletinin 13/5/938 gün ve 2017/1591 sayılı yazısıyla vekâletimize bildirilmiştir.

2 — Memleketin yüksek menfaatine dokunan bu işlere lâyıkı veçhile önem verilerek :

I — III sayılı (askerlik kanunu) nun :

a — 2850 sayılı kanunla muaddel 17 ve 21 inci maddelerinin mahalle mümessillerine ve köy ihtiyar meclislerine

z — 24, 25, 71, 75 maddelerinin ve 2830 sayılı kanunla muaddel 34 üncü maddesinin köy ihtiyar meclislerine.

c — 25, 26, 27, 46 ve 47 inci maddelerinin köy ihtiyar meclislerine ve (belediye teşkilâtı olan yerlerde lâğvedilen muhtar ve ihtiyar heyetleri vazifelerinin hangi dairelerce ifa edileceğine dair nizamname) nin 5 inci maddesinin 3 ve 6 inci fıkraları delâletiyile mahalle mümessillerine.

II — 872 sayılı (tedariki vesaiti nakliyei askeriye kanununun 52 inci maddesine müzeyyel kanun) un 1 inci maddesinin (a) fıkrasının köy muhtarlarına ve yukarıda sözü geçen nizamnamenin 6 ıncı maddesi delâletiyile mahalle mümessillerine.

III — 1506 sayılı (tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının sureti teşekkülü hakkındaki kanun) un 3 üncü maddesinin köy ihtiyar heyetlerine ve yine yukarıda sözü geçen nizamnamenin 6 ıncı maddesinin delâletiyile mahalle mümessillerine.

IV — 442 sayılı köy kanununun 36 ıncı maddesinin 9 uncu fıkrasının ve 37 inci maddesinin 1 inci fıkrasında aynı kanunun 13 üncü maddesinin 19 uncu fıkrası tatbikatı bakımından köy muhtarlarına,

Tevcih ettiği askerlik muamelâtı ödevlerinin yerine getirilmesinin teminini ve ihmali görülenlerin cezalandırılmasını ve sonucundan bilgi verilmesini önemle dilerim.

3 — Umumî müfettişliklere ve vilâyetlere yazılmış ve bilgi için G. K. Başkanlığına ve M. M. V. arzedilmiştir.

Emniyet Umum Müdürlüğü

Öz :

Trenlerdeki hırsızlıklar
Hk.

Ş. 6

Sayı : 42296

Gün : 22/8/938

1 — Son günlerde Manisa, Alaşehir arasında işleyen yolcu trenlerinde sirket ve yankesicilik hâdiselerinin başgösterdiği ve nitekim 18/7/938 tarihinde Alaşehir ve Turgutluda iki hırsızlık vakasının tesbit edilmiş olduğu anlaşılmıştır.

Beynelmilel İzmir Fuar mevsimi başlamak üzere bulunduğu malûmdur. İzmir Fuarına gitmek için bir çok yerli ve yabancıların bu bölge hatları üzerinden geçeceği muhakkak bulunduğundan şimdiden gerekli tetbirler alınarak bu kabil hırsızların faaliyetlerine meydan verilmemesi hususlarının tahtı temine alınmasını ehemmiyetle rica ederim.

2 — İzmir, Manisa, Mardin, Diyarbakır, İzmit. İstanbul, Erzurum, Elâzığ, Malatya, Kayseri, Zonguldak, Sivas, Samsun, Balıkesir, Kırklareli, Edirne, Adana, Niğde, Eskişehir, Bilecik, Afyon, Kütahya, Isparta, vilâyetlerine yazılmıştır.

E. U. M.

Öz :

936 yılında kaybolan
tuğlacı, Salih H.

Sayı : 43404

Gün : 27/VIII/938

1 — Aslen Kayalarlı olup iskân suretile Balıkesir Edremit kazasına dağlı Kemal köyüne yerleştirilmiş iken burayı terkle Çanakkale vilâyetine gelerek mezarlık civarında yaptırdığı tuğla imalâthesinde karısı ve iki kız çocuğu ile beş altı senedenberi ikamet etmekte olan Ömer Ođ. 40 yaşlarındaki Salih 10/11/936 günü çarşıya gideceğini söyleyip evden çıkarak bir daha avdet etmemiş ve şimdiye kadar yapılan araştırma ve soruşturmalara rağmen de hakkında bir malûmat alınamamıştır.

2 — Aşağıda yazılı eşkâline ve ilişik fotoğrafına nazaran bu şahıs üzerinde iliniz dahilinde de gereken inceleme yapılarak elde edilecek malûmatın Vekâlete bildirilmesini rica ederim.

3 — Umumi müfettişliklere ve valiliklere yazılmıştır

Uzun boylu buğday benizli zayıf yüzlü elâ gözlü uzun ve kumral bıyıklı matruş çok rakı iğer üzerinde yerli kumaştan kül renginde elbise.

Maliye Vekâleti

Özü

Mahsulleri hasara uğrayan mahaller için tanzimi lâzımgelen evrak hakkında:

V. U. M.

Ş. III.

Sayı : 2166/5-23521/49

Gün : .7/938

Valiliğine

H. M. M:

Mahsulleri hasara uğramasına binaen vergilerinin terkinini icabeden araziye ait hasar evrakının ekseriya noksan olarak tanzim edilmesi, tetkikatın noksan esaslara istinat etmesi ve çok zaman İdarî tahkikat hey'eti raporlarında ve idare hey'eti kararlarında tesbiti lâzımgelen esasları tamamen ihtiva etmemesi hem tetkikatı zorlaştırmakta, hem de lüzumsuz muhaberelele yol açmaktadır.

Bu sebeple aşağıdaki tebligata lüzum görülmüştür:

1 — 1833 sayılı arazi vergisi kanununun 5 inci maddesinde yazılı arızalar yüzünden hasar vukuunda evvelâ nizamnamenin 21 inci maddesinin A fıkrası mucibince alâkadarların ayrı ayrı veya toptan ve tahriren mahallinin en büyük mülkiye memuruna müracaatları lâzımdır, bu müracaat vaki olmadan tetkikata tevessül edilemez. Aynı zamanda köy ihtiyar hey'etleri köy halkının vekâletnamesini haiz olmadıkça, köy namına müracaat edemez. Ancak kendi namlarına mükellef vaziyetinde müracaat edebilirler,

2 — Bu müracaatlar; nizamnamenin aynı maddesinin F fıkrasında yazılı memurlardan teşkil olunacak İdarî tahkikat hey'etine tevdi edilir. Bina ve arazi vergilerinin devri münasebetile nizamnamenin bu maddesi henüz tadil edilmemiş olduğundan bu heyette tahakkuk memuru ünvanını haiz olmayan bir maliye memurunun bulunması şarttır.

3 — Bu hey'et, vaziyeti mahallinde tetkik ettikten sonra nizamnamenin 21 inci maddesi mucibince aşağıdaki esasları bir raporla tesbit eder :

A — Hasarı istilzam eden hâdisenin mahiyeti ve hangi tarihte (gün, ay, sene gösterilmek üzere) vaki olduğu;

B — Hasar, köy, kasaba, şehir arazisinin tamamına mı. yoksa muayyen mıntakalarına mı taallük ettiği ve bu köy, kasaba, şehrin veya muayyen mıntakalarının isimleri neden ibaret bulunduğu;

C — Hasarın köy, kasaba, şehir veya mıntakadan o sene alınacağı tahmin edilen hasılat miktarına göre ve yüzde hesabı nisbeti

D — Bu arazinin, icara verilmiş veya mahsulleri sigorta edilmiş olup olmadığı;

4 — Bu rapor, aynı maddenin F fıkrası mucibince idare hey'etine tevdi olunur, idare hey'eti de keyfiyeti tetkik ettikten sonra kanun ve nizamname hükümlerine uygun gördüğü takdirde raporu tasdik eder, idare hey'eti. rapor münderecatına kısmen veya tamamen kabul etmediği takdirde nokta! nazarını, ittihaz edeceği kararda tesbit etmek mecburiyetindedir.

5 — Bu suretle, muamele, kanun ve nizamnamede yazılı şartlar dairesinde tekemmül ettikten sonra müracaat arzuhalleri ve terkin muamelesile alâkadar bulunmayan muhabere evrakı mahallinde alakonularak Vekâlete, yalnız idari tahkikat hey'eti raporile idare hey'eti kararının gönderilmesi lâzımdır.

6 — Nizamnamenin 21 inci maddesinin A fıkrası mucibince terkin muamelesi için alâkadarların ayrı ayrı veyahut toptan ve tahriren müracaatları meşrut olmasına binaen terkin muamelesine mezuniyet istihsâlini müteakip, yalnız müracaat eden mükellefler vergilerinin terkini, müracaat etmemiş olanların vergilerinin tahsili lâzımdır. Şu kadar ki hasar vukuunda müracaat için bir müddet tayin edilmiş bulunmasına göre mahsûlleri aynı şehir kasa-

ba ve köy veya mıntaka dahilinde kâin ve aynı nisbette hasar gördüğü halde müracaat etmediği için vergileri terkin edilmeyen mükellefler tarafından bilâ hare müracaat vukuu halinde, bu müracaatın kabulile tetkik ve icabının ifası icabeder.

Badema hasar evrakının yukarıda yazılı şartlar dairesinde tanzimde lüzumsuz muhaberele mahal bırakılmaması esbabının temini rica olunur. .

Muvazene Vergisi Umumî Tebliği

Seri No : sı

40

Özü :

Muvazene Vergisi hakkında
3404 numaralı kanunı tatbik
suretine dair:

Muvazene Vergisi hakkındaki 1980 numaralı ve 26/5/ 1932 tarihli kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve müddetinin de bir sene uzatılması hakkındaki 3404 numaralı kanun 39 seri numaralı ve 28/5/1938 tarihli Muvazene Vergisi umumî tebliği ile gönderilmişti.

Bu kanunun tatbik hakkında aşağıda sırasile izahat verilmiştir:

1 — Muvazene Vergisi Kanununun birinci maddesinin beş numaran fıkrası tadilen evvel birisi zat maaşı sahihlerinin istihkaklarına, diğeri de bunlar haricinde kalan hizmet erbabının istihkaklarına müteallik olmak üzere iki ayrı muafiyet hükmünü ihtiva etmekte idi.

Bunlardan zat maaşı sahihlerinin istihkakına taallük eden ve 2174 numaralı ve 8/5/1933 tarihli kanunla beş numaralı fıkraya eklenmiş olan hüküm, zat maaşı sahihlerinden Muvazene Vergisinin alınabilmesi için verginin kesilmesinden sonra kalacak istihkakın yirmi liradan aşağı düşmemesini şart kılmakta idi.

Yeni kanun bu muafiyet hükmünü gerek zat maaşları, gerek bunlar haricinde kalan maaşlı veya maktu ücretli bilûmum hizmet erbabının istihkaklarına teşmil etmiştir. Yalnız yevmiye ile çalışan işçiler için ayrı bir muafiyet hümü tesis etmiştir.

A - Münhasıran aylık maktu ücretle veya maaşla çalışanlara verilen muafiyet :

Ücretleri veya maaşları ister umumî, mülhak ve hususî bütçelerden, ister sair hakikî ve hükmî şahıslar tarafından ödensin bilûmum tekaüt, yetim veya dul maaş sahipleriyle bunlar haricinde kalan hizmet erbabının bir ay zarfında muhtelif ümranlarla aldıkları paraların yekûnu Kazanç, İktisadî Buhran, ve Muvazene Vergileri indirildikten sonra yirmi lira ve daha aşağı düştüğü takdirde bu istihkaklar Muvazene Vergisinden müstesnadır.

Muafiyet haddinin tayininde muhtelif cihetlerden olan istihkaklardan hizmet erbabına bir ay içinde filen ödenen miktarlar nazarı dikkate alınır. Bu istihkakların bazısının ücret, bazısının maaş (tekaüt maaşı dahil) olması muafiyet haddinin tayininde haizi tesir değildir. Bir aylık istihkakları mecmuu Kazanç, İktisadî Buhran ve Muvazene Vergileri çıktıktan sonra yirmi liradan fazla olduğu takdirde istihkakların tamamından Muvazene Vergisi kesilir.

Kazanç vergisi nisbetlerinin umumî, mülhak ve hususî bütçelerden yapılan tediyelele bunlar haricinde kalan hakikî ve hükmî şahıslar tarafından yapılan tediyelele de, aynı olmaması dolayısıyla bu iki kısmı tediyelelelelele muvazene vergisinden muaf tutulacak mikdarlar da yekdiğerinden farklıdır.

Umumî, mülhak ve hususî bütçelerden verilen ücretlerin (22) lira (88) kuruşa - (dahil) kadar olanların kazanç ve muvazene vergisi indirildikten sonra geri kalanı 20 lira ve daha aşağı düştüğünden aslî mikdarları 22,88 lira ve daha aşağı olan aylık istihkaklardan muvazene ver-

gisi kesilmez, 22 lira 89 kuruş ve daha fazla olan istihkakların tamamından vergi kesilir.

Zikredilen bütçeler haricinde yapılan tediyelerde ise aylık miktarı 23 lira 38 kuruşa kadar (dahil) olanların kazanç ve muvazene vergileri çıktıktan sonra geri kalan miktarı 20 lira ve daha aşağı düşmekte olduğundan bu gibi ücretlerden aslî miktarları 23.38 lira ve daha aşağı olanlardan muvazene vergisi kesilmez. 23.39 lira ve daha fazla olanların tamamından bu vergi kesilir.

Tekaüt, yetim ve dul maaşlarına gelince, bunların tahsisatile beraber elli liraya kadar olanları 2395 numaralı kanunun 3 üncü maddesinin 16 ncı fıkrası mucibince kazanç vergisinden muaf bulunduğu aslî miktarı (21.74) liraya kadar (dahil) olan tekaüt, yetim ve dul maaşları da şimdiye kadar olduğu gibi muvazene vergisinden istisna edilecek ve aslî miktarı 21,75 lira ve daha yukarı olanların tamamından vergi kesilecektir.

B - Münhasıran gündelikle çalışanlar :

Bir ay zarfında bir yerde veyahut muhtelif yerlerde münhasıran gündelikle çalışan işçilerden gündeliklerinin kazanç, İktisadî buhran ve muvazene vergisi çıkmadan evelki aslî miktarları 80 kuruşa kadar olanlar tamamen ve 120 kuruşa kadar gündeliği olanların da 80 kuruşu muvazene vergisinden muafır.

Kanundaki bu muafiyet yalnız işçilere ve gündelikle çalışanlara münhasırdır. İşçi sınıfından olmayanların veyahut işçi olduğu halde aylık maktu ücretle çalışanların muafiyetleri yukarıki A fıkrası mucibince tayin edilir.

Muhtelif cihetlerden gündeliği olanların muafiyet hadlerinin tayini için gündeliklerinin mecmuuna bakılır. Yani bir gün zarfında iki yerden gündelik alanların bu iki gündeliğin mecmuu 80 kuruşu geçmiyorsa her ikisi birden şayet 120 kuruşu geçmiyorsa yalnız 80 kuruşu muvazene vergisinden istisna edilir .

Meselâ : Aynı günde bir yerden 60 diğer yerden de 50

kuruş gündelik alan bir şahsın gündelikleri mecmuu 110 kuruş olacağından 60 kuruş tamamen 50 kuruşun da 20 kuruşu ki ceman 80 kuruşu muvazene vergisinden istisna edilerek geri kalan 30 kuruş üzerinden muvazene vergisi alınır.

Ancak şurasına dikkat etmek lâzım gelir ki, bu esas aynı günde muhtelif cihetlerden gündeliği olanlara kabili tatbik olup bir ay içinde kısmen bir yerde ve kısmen başka bir şahıs veya müessese nezdinde miktarları mütehalif gündeliklerle çalışanlar hakkında bu gündeliklerin birleştirilmesi gibi bir muameleye mahal yoktur. Meselâ bir işçi bir ayın ongününde 75 kuruş ücretle bir müessesede ve mütebaki 15 günde 80 kuruş ücretle başka bir müessesede çalışmış olsa bu işçinin her iki müesseseden aldığı ücretlerin de vergiden muaf tutulması lâzım gelir. Aynı günde yalnız bir müessesede gündelikle çalışanların muvazene vergisinden muafiyetlerini tayin için artık bu gündeliklerden bir ay içinde ele geçen miktarını da araştırmaya lüzum kalmamıştır. Gündeliği (80) kuruşa kadar (80 dahil) olan işçiler tamamen bu vergiden istisna edilecekler ve (120) kuruşa kadar olanların da 80 kuruştan fazlası vergiye tâbi tutulacaktır.

Gündeliklerde muafiyet haddinin tayini bakımından vergi çıkmadan evvelki aslî miktar nazarı dikkate alınmakla beraber vergiye tâbi olan kısmın muvazene vergisinin hesabında bu kanunun ikinci maddesinde tasrih edildiği veçhile kazanç ve İktisadî buhran vergileri çıktıktan sonra kalan miktar matrah ittihaz edilecektir. Meselâ 120 kuruş gündelikle çalışan bir işçinin muvazene vergisi şu suretle hesap olunacaktır:

Misal:

1 - Umumî mülhak veya hususî bütçeden yevmi 120 kuruş ücret alan ve bir ayda 26 gün çalışan bir işçinin vergi tevkif atı şöyle olacaktır:

Bir aylık istihkak $26 \times 120 = 3120$

<u>Matrah</u>		<u>Nisbet</u>	<u>Vergi</u>
3120	İstihkak		
<u>1560</u>	Kazanç vergisi muafiyeti (60X26)		
<u>1560</u>	Kazanç vergisi matrahı	% 5	78
<u>3120</u>			
<u>78</u>	Kazanç vergisi		
3042			
<u>3000</u>	Buhran muafiyeti		
<u>42</u>	Buhran vergisi matrahı	% 10	4
<u>3120</u>			
<u>82</u>	Kazanç ve buhran vergileri		
3038			
<u>2080</u>	Muvazene muafiyeti (80X26)		
<u>958</u>	Muvazene matrahı	% 8	77
<u>3120</u>	Hava kuvvetlerine yardım vergis matrahı	% 2	<u>62</u>
			<u>221</u> Tevfikat yekûnu
			2899 İtası
			3120

2 - Umumî, mülhak ve hususî bütçe: lan müesseselerden ve ticarethanelerden alan ve bir ayda 26 gün çalışmış olan bir işçinin vergi tevkifatı da şu şekilde hesap edilir:

Bir aylık istihkak: $120 \times 26 = 3120$

<u>Matrah</u>		<u>Nisbet</u>	<u>Vergi</u>
3120	İstihkak		
<u>1560</u>	Kazanç vergisi muafiyeti (60 X 26)		

<u>1560</u>	Kazanç vergisi matrahı	% 7	109
<u>3120</u>			
<u>109</u>	Kazanç vergisi		
<u>3011</u>			
3000	Buhran muafiyeti		
<u>0011</u>	Buhran vergisi matrahı	% 10	1
<u>3120</u>			
<u>110</u>	Kazanç ve buhran vergileri		
<u>3010</u>			
<u>2080</u>	Muvazene muafiyeti (80X26)		
<u>930</u>	Muvazene matrahı	% 8	74
<u>3120</u>	Hava kuvvetlerine yardım		
	Vergisi matrahı	%2	<u>62</u>
			246 Tefikat yekûnu
			<u>2873</u> İtası
			3120

C Hem gündelikle hem maktu ücretle çalışanlar :

Bir ay zarfında hem gündelikle hem de maktu ücretle çalışanların bu faaliyetleri ister aynı müessesede ister muhtelif müesseselerde cereyan etsin gündelikleriyle makbu ücretlerinden o ay içinde istihkak kesbettikleri miktarların yekûnu kazanç, iktisadi buhran ve muvazene vergileri çıktıktan sonra 20 lira ve daha aşağı ise muvazene vergisinden istisna edilecek, 20 lira bir kuruş ve daha fazla ise vergiye tâbi tutulacaktır. Yani aynen yukarıki A fıkrasında izah edildiği veçhile muamele yapılacaktır.

II - Kanunun ikinci maddesi muvazene vergisinin nisbetini c/c 10 dan % 8 ze indirmiştir. Binaenaleyh muafiyet haricinde kalan istihkaklardan kazanç ve İktisadî buhran

vergileri indirildikten sonra geri kalanının % 8 zi nisbetinde muvazene vergisi alınacaktır.

III - Kanunun üçüncü maddesi mucibince muvazene vergisinin müddeti 1 haziran 1938 tarihinden itibaren bir sene daha yani 1 haziran 1939 tarihine kadar uzatılmış ve dördüncü maddesile de 2174 numaralı ve 8/5/1933 tarihli kanun hükmü ilga edilmiştir.

IV - Kanuna bir de muvakkat hüküm ilâve olunmuştur. Bu hükümle 5 numaralı fıkranın tadilden evvelki tatbikatında mevcut olan bir ihtilâf hallolunmaktadır.

23 seri numaralı muvazene vergisi umumî tebliğinde beyan edilmiş olduğu veçhile 2174 numaralı kanun ile 806 numaralı karar mucibince tekaüt, yetim, ve dul maaşlarından bu verginin kesilebilmesi için kazanç İktisadî buhran ve muvazene vergilerinin tevkifinden sonra kalan miktarın yirmi liradan aşağı düşmemesi lâzım geldiği halde diğer maaş ve ücretlerde bir aylık istihkakın aslî miktarının yani vergilerin hiç birisinin çıkmadan evvelki miktarının nazarı dikkate alınması lâzım geliyordu. Bazı yerlerde zat maaşları haricinde kalan maaş ve ücretlere muafiyet tatbiki için kazanç ve İktisadî buhran vergilerinin tenzilinden sonra kalan miktarın nazarı itibare alındığı cereyan eden muhabereleden anlaşılmıştır. Yeni kanunun muvakkat maddesinde kazanç, İktisadî buhran vergileri tenzil edildikten sonra geri kalan miktarı 20 lira ve daha aşağı olanlardan bu kanunun mer'iyeti tarihi olan 1 haziran 1938 tarihine kadar alınmamış olan muvazene vergisinin alınmaması hükme bağlanmaktadır.

Binaenaleyh bu kanunun mer'iyeti tarihine kadar asli miktarı 20 lira ve daha fazla olduğu halde kazanç ve iktisadî buhran vergilerinin tenzilinden sonra yirmi liradan aşağı düşmesi hasebile muvazene vergisi kesilmemiş olan zat maaşı haricindeki hizmet erbabı istihkaklarından bu yanlış muamele dolayısıyla alınmamış bulunan muvazene vergileri alınmayacağı gibi, bu kanunun mer'iyetinden evvel yanlışlığın farkına varılarak tarhedilmiş ve

fakat 1 haziran 1938 tarihine kadar tahsil edilmemiş olanlar da terkin edilecektir.

V - Bu kanun hükmü 1 haziran 1938 tarihinden muteberdir. 1980 numaralı kanunun birinci maddesi mezkûr maddede isimleri yazılı tediyeleri vergi mevzuuna almıştır. Yani istihkakın tediyesi yapılmadan vergi alınmaz. Yeni kanunun 2 inci maddesi de bu ciheti teyit etmektedir.- Şu vaziyete ve yeni kanunda bu kanunun meriyetinden evvelki zamanlara ait olup da tediyesi bu kanundan sonraya kalan istihkaklar hakkında başkaca bir hüküm de konulmamış olduğuna nazaran, vergiye tâbi istihkakların hangi zamana ait olduğu nazarı dikkate alınmaksızın. 1 haziran 1938 tarihinden sonra yapılacak tediyelerden % 8 nisbetinde muvazene vergisi alınması lâzım gelir.

Ancak 1 haziran 1938 tarihinden evvelki zamanlara ait olup bu tarihten sonra tediye olunan istihkakların, hakikaten mezkûr tarihten sonra tediye edilmiş olup olmadıklarının müesseselerin defter ve kayıtları üzerinde tetkik olunarak sıhhatine kanaat getirilmesi ve vergi nisbetinden istifade etmek maksadile, 1 haziran 1938 tarihinden evvel tediye edilmiş olduğu halde mezkûr tarihten sonra tediye edilmiş gibi gösterilmesine mahal bırakılmaması lâzım gelir.

1 haziran 1938 tarihine kadar tahakkuk ederek ita emrine bağlanmış ve ashabının müracaat etmemesi dolayısıyla bütçe emanetine alınmış olan istihkakların bütçe ile alâkaları kesilmiş ve hazine nezdinde emanet mahiyetinde bulunmuş olmaları dolayısıyla bunlardan evvelce kesilmiş olan % 10 vergilerin değiştirilmesine mahal olmadığı gibi umumî, mülhak ve hususî bütçeli daire ve müesseseler haricinde kalan hakikî ve hükmi şahıslar nezdindeki hizmet erbabının 1 haziran 1938 tarihinden evvelki zamana ait istihkakları bu müesseseler nezdinde mezkûr müstahdemler namına açılmış olan cari hesaplara nakledilmiş olduğu takdirde bu muamele dahi filen tediye mahiyetinde bulunmasına binaen, 1 haziran 1938 tarihinden sonra

bu hesaplardan kendilerinin para çekmeleri tediyeinin 1 haziran 1938 den sonra yapılmış olduğunu ifade edemeyeceğinden bunlardan da hesabı carilerine nakil sırasında kesilmiş olması lâzım gelen % 10 vergilerin % 8 e ircama imkân yoktur.

Bir ay içinde hizmet erbabından kesilen vergilerin ertesi ay bir bordro ile varidat dairesine bildirilmesi de, istihkakın tediyesile alâkadar bir muamele olmadığından 1 haziran 1938 tarihinden evvel tediye edilmiş olan istihkakların haziran 1938 ayı içinde bordrolarının verilmesi kezalik % 10 nisbetinde kesilen vergilerin % 8 e ircamı icabettirecek bir muamele teşkil etmez.

Divanı Muhasebatın da mütaleası alınarak hazırlanmış olan bu umumî yazı dairesinde muamele yapılması tamamen tebliğ olunur.

17/6/1938

Maliye Vekili N.
M. E. Tekeli

Emekli ve öksüzler maaş tahsis listesi

**İç Bakanlıkça 1/8/938 den 1/9/938 ze kadar işi biten emekli ve
öksüzler maaşı tahsis listesi:**

<u>Memuriyeti ve ismi</u>	<u>Nev'i tahsis</u>
Şehremini nahiyesi nüfus memuru Ahmet Cevat Kılıç	Yetim
Bereketli nahiyesi müdürü Sabri Güvener	Tekaüt
Konya encümeni vilâyet zabıt memurluğundan mütekait	
Mustafa Nuri Altıoklar	Yetim
Uzunisa nahiyesi müdürü Fehmi Katırcıoğlu	Tekaüt
Milas nüfus memurluğundan mütekait ölü Fahri	Yetim
Kocaeli eski iskân memuru ve Diyarbakır inhisarlar	
başmüdürlüğü mesul muhasibi Kenan Tümer	Tekaüt
Göksü nahiyesi müdürlüğünden mütekait ölü Süleyman	
Örs	Yetim
Kireli nahiyesi müdürü Ali Rıza Akdağ	Tekaüt
Çorum vilâyeti tahrirat kâtibi ölü Neşet Ergin	Yetim
Düşkünleremi M. veznedarı Mehmet Galip Yöner	Tekaüt
Erdek hususî muhasebe memuru Halil İbrahim	»
Göynük hususî muhasebe süvari tahsildarı Hüseyin Tok	»
Ayancık hususî muhasebe memurluğundan mütekait ölü	
Mehmet Ali	Yetim
Taban nahiyesi müdürlüğünden mütekait ölü Ahmet	
Sabri Peker	»
Beyobası nahiyesi müdürü Hayrı Pamucak	Tekaüt
Karaağaç müesseseleri müdürü Ali Nihat İmsık	»

Memuriyeti ve ismi**Nev'i tahsis**

Kozlu nahiyesi eski müdürü Tayfur Baysal	
Mülga Dahiliye Nezareti evrak kalemi memurluğundan	
mütekait ölü Hüseyin	Yetim
Osmaniye kazası hususî muhasebe memuru İbrahim	
Hakkı	Tekaüt
Ödemiş hususî muhasebe kâtibi ölü Recep Avni	Yetim
Mersin mutasarrıf vekilliğinden mütekait ölü Salim	
Baysal	»
Eski Selanik merkez kaymakamı ölü Hamit Zekeriya	»
Bolu daimî encümen kâtipliğinden mütekait ölü	
Osman Gülez	»
İstanbul B. merkez başkavası Mustafa Kamacı Mut	Tekaüt
kaymakamlığından Vekâlet emrinde Samih Koç	»
Tokat hususî muhasebe eski müdürü ölü Şevki	Yetim
Mağan tahrirat kâtibi müteveffa Mehmet Avni	»
Develi kazası eski nüfus kâtibi Mehmet Rıfki	»
Trabzon vilâyeti encümen başkâtibi Mehmet Sabri	»
Kuruçay kaymakamlığından mütekait ölü İbrahim Ethem	»
Bahçeler muhafızı Aziz Gecedoğan	Tekaüt
Muş mektupçusu ölü Hüseyin Baltacı	Yetim
Alyan nahiyesi müdürü Abdullâh Soydan	Tekaüt
Akdağ nahiyesi müdürü Celâl Eren	»
Malazgirt nüfus memurluğundan Vekâlet emrinde Cemal	
Uzun	»